

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 117)

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve 17.7.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 294 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/388, 1/106)

T.C.

Başbakanlık

27.4.1992

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-313/03827

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 21.4.1992 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye'de müspet bilimler alanındaki araştırma faaliyetini geliştirmek, teşvik etmek, düzenlemek ve koordine etmek amacıyla 1963 yılında kurulmuş bulunan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun Kuruluş Kanunu, 21.10.1987 tarihli ve 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin gerekçesinde, yapılan bu değişikliğin amacı, "Kurumun araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi, organizasyonunun günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde yeniden düzenlenmesi, Kuruma dinamizm kazandırılması" olarak ifade edilmiştir. Oysa, gerçekte bu değişikliği yapan siyasal iktidarın amacı, Kanunda öngörülen seçime dayalı atama yöntemi dolayısıyla yeterince güdümüne alamadığı Kurumun karar ve yürütme organlarını görevden uzaklaştırarak, Kurumu bilimsel bir kuruluştan çok ticarî bir işletmeye yaraşır bir örgütlenme modeline göre oluşturacağı yeni yönetime teslim etmek, böylece Kurum yönetimini tümüyle güdümüne almak. Bu amaç, mezkûr 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önceki aylarda, Kanuna uygun biçimde yapılan seçimlerle göreve getirilmesi gereken kişilerin, görevlendirilme işlemleri siyasal iktidar tarafından bir türlü sonuçlandırılmayarak, Kurumu

karar ve yürütme organlarından yoksun bırakmak biçiminde, zaten açıkça belli edilmişti. Bu Kanun Hükmünde Kararname, bir bilimsel araştırma kurumunda vazgeçilemez bir organ olması gereken Bilim Kurulunu “modern teşkilat yapısına uymadığı ve kurumun işleyişinde verimi düşürdüğü” gerekçesiyle kaldırıp, daha etkin olduğu iddia edilen bir sistem, “Yönetim Kurulu ve Başkan” modelini getirmişti.

Aradan geçen süre içinde, yapılan değişikliğin yanlışlığı ve yol açtığı başarısızlık açık bir biçimde ortaya çıkmıştır. Bu Tasarı, bir yanlış düzeltmek, TÜBİTAK'ı yeniden özerk bir yönetim biçimine kavuşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Yapılan değişikliklerde, Kurumun 278 sayılı Kanundaki organları, görevleri ve yetkileri bazı değişiklikler dışında aynen alınmış ve yeniden bilimsel özerkliğe kavuşturulmasına çalışılmıştır. Bilim Kurulu, Kurumun karar organı olarak yeniden oluşturulmakta, gereğinden fazla yetkiyle donatılmış ve bu yüzden Kurumda “tek adam” yönetimine yol açan “Başkanlık” sistemi kaldırılarak, yeniden, Bilim Kuruluna karşı sorumlu “Genel Sekreter” modeline dönülmüştür.

Ayrıca 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılan “Danışma Kurulu” yeniden kurulmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddede, TÜBİTAK'ın kuruluş amacı belirtilmektedir.

Madde 2. — Bu maddede, TÜBİTAK'ın görevleri sayılmaktadır.

Madde 3. — Bu maddede yapılan değişikliklerle, TÜBİTAK'ın ilk kuruluşunda yer alan organlardan Bilim Kurulu, Danışma Kurulu ve Genel sekreterlik yeniden kurulmaktadır.

Madde 4. — Yeniden oluşturulması öngörülen Bilim Kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri bu madde ile düzenlenmektedir.

Bilim Kurulunun; beşi temel bilimlerden dördü uygulamalı bilimler alanlarında eser, araştırma ve buluşlarıyla tanınmış, ikisi sanayide üstün mahiyetteki araştırmalarıyla kendini göstermiş kişiler arasından seçilen onbir üye ile Genel Sekreterden oluşacağı öngörülmekte, ayrıca Bilim Kurulu üyesi seçimlerinin, Başbakanca onaylanacağı hükme bağlanmaktadır.

Diğer taraftan, Bilim Kurulu üyeliği süresi dört yılla sınırlı tutulmakta, ancak süresi biten üyenin bir dönem daha seçilmesine olanak tanınmakta ve Bilim Kurulunun görevleri sayılmaktadır.

Madde 5. — Bu madde ile, 294 sayılı KHK ile kaldırılan Danışma Kurulu yeniden kurulmakta ve görevleri belirlenmektedir.

Madde 6. — 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile TÜBİTAK'da Bilim Kurulu ve Genel Sekreterlik kaldırılarak yerine Yönetim Kurulu ve Başkanlık getirilmiş idi. Yapılan bu değişikliklerle, Başkan aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı olarak Kurumun en üst amiri konumuna sokulmuş, gereğinden fazla yetkilerle donatılarak tek adam yönetimine yol açılmıştı.

Bu nedenle, Kurumun bilimsel özerkliğine uygun bir yapılanma biçimi saptanırken, Yönetim Kurulunun kaldırılarak yerine eskiden olduğu gibi Genel Sekreterliğin yeniden kurulması düşünülmüştür.

Maddede, ayrıca yeniden kurulması öngörülen Genel Sekterliğin oluşumu ve görevleri ile Genel Sekreterin atanma biçimi, yetki ve sorumlulukları düzenlenmektedir.

Madde 7. — Bu madde ile, araştırma gruplarının sayısı ve hangi alanlarda faaliyet göstereceği hususu düzenlenmekte, ayrıca, Bilim Kurulunca gerek görülen alanlarda yeni grupların kurulabileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 8, 9. — Bu maddelerde, araştırma gruplarının oluşumu, görevleri, çalışma usul ve esasları ile Kurumun gelir kaynakları düzenlenmektedir. Ayrıca, 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile getirilmiş olan, Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığı alınan ücretlerin % 40'ının, projede görevli personele dağıtılacağına ilişkin hükmün, Kurumun bilimsel yapısı ile bağdaştırılamaması sebebiyle kaldırılarak bu gelirlerin Kurum gelirleri arasına alınması öngörülmektedir.

Madde 10. — 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 16 ncı madde yeniden düzenlenerek, eskiden olduğu gibi Bilim Kurulu üyeliği, yürütme komitesi üyeliği ve sekreterliğinin bir kişide birleşmeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 11. — Bu madde, metinde yer alan ve halen yürürlükte bulunmayan bazı kanunların yerine geçen kanunlara atıf yapılmak maksadıyla yeniden düzenlenmiştir. Bu suretle, Kurum personeline uygulanmayacak olan kanun ve kanun hükmünde kararname hükümleri açıkça belirtilmiştir.

Madde 12. — Bu maddede, Bilim Kurulu üyeleri ile Yürütme Komitesi üyelerinin huzur hakları ve ücretlerinin belirlenme usul ve esasları düzenlenmektedir.

Madde 13. — Bu maddede, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunda görevlendirilecek araştırmacı ve danışmanların özlük haklarının saklı tutulması ve bunlar hakkında 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerinin uygulanmaması hükme bağlanmaktadır.

Madde 14. — Bu maddede, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunca bizzat yönetilen projelerin gerçekleştirilmesi sonucunda bir ihtira meydana geldiği takdirde, bu ihtiranın Kuruma ait olacağı, Kurumun bu ihtiradan dolayı usulüne uygun olarak istihsal edeceği patentini satmak yahut kiralamak suretiyle elde edeceği satış bedeli veya kiranın en az % 30'unun ihtira yapana verileceği, bir özel veya kamu kuruluşunun desteği ile Kurumda ele alınacak projelerden kaynaklanan patent hakkının o kuruluşa ait olacağı, öngörülmektedir. Geri kalan hakların, yönetmelikler ve anlaşmalar ile belirtileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 15. — 278 sayılı Kanunda bu tasarı ile yapılması öngörülen değişiklik sebebiyle, bazı ibarelerin yerine geçen deyimlerden ne anlaşılması gerektiği bu maddede açıklanmakta, ayrıca 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 16. — Herhangi bir kurumdan TÜBİTAK bursu almak suretiyle yurt dışına çıkan bilim adamları yurda döndüklerinde, izinli gitmiş olduğu kuruma karşı mecburî hizmetle yükümlü tutulmaktadırlar. Ancak, yurda dönen bilim adamlarının izinli gittikleri kurumlarında çalışma alanlarıyla ilgili yapabilecekleri bir aktivite yoksa, bunlar, alanları dışında görevlerde çalışmakla karşı karşıya kalmaktadırlar. Böylesine durumlarda yurt dışından gelen cazip teklifler, bilim adamlarının yurt dışına gitmelerine neden olmaktadır. Bu durumun önlenmesi amacıyla getirilen değişiklikle, mecburî hizmetin TÜBİTAK'a devredilmesi mümkün kılınmaktadır.

Madde 17. — 21.20.1987 tarihli ve 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1, 5. — Geçici maddelerle, Bilim Kurulunun, kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde kurulması, ilk kuruluşunda yer alacak olan beş üyenin tasarının 4 üncü maddesinde yer alan niteliklere haiz olanlar arasından Başbakan tarafından seçilen üyelerce belirlenmesi öngörülmektedir.

Ayrıca, Bilim Kurulunun ilk kuruluşunu takip eden ikinci yıl sonunda bir defaya mahsus olmak üzere ad çekme suretiyle ayrılacak olan beş üyenin yerine Kurulun diğer üyeleri tarafından yeniden beş üyenin seçilmesi hükmü getirilerek, Kurulun dinamik bir yapıya kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Öte yandan, 278 sayılı Kanunda yapılan önemli değişikliklerden sonra uygulamada karşılaşılabilecek boşluklara meydan vermemek için, yenileri çıkarılıncaya kadar eski yönetmeliklerin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

11.11.1987

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101-1/317/05976

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“17.7.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmî Gazete’de yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bu Kanun Hükmünde Kararname, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi, Kuruma daha fazla kaynak ayrılması, organizasyonunun günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmesi, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde özel sektör kuruluşlarından da yararlanması, ayrıca kalkınma planlarına göre çalışmalarını sürdürmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Yeni düzenleme ile, Kuruma dinamizm kazandırmak ve kanunla verilen görevleri daha etkin bir tarzda yerine getirebilmek gayesiyle; geçmiş uygulamada fonksiyonlarını gereği gibi yerine getiremediği anlaşılan ve kararları tavsiye niteliğinde olan Danışma Kurulu ile modern teşkilat yapısına uymayan ve Kurumun işleyişinde verimi düşüren Bilim Kurulu kaldırılmış, bunların yerine az sayıda üyeden oluşan ve fakat daha etkin bir yapıya sahip Yönetim Kurulu ile Başkanlık kurulmuştur.

Araştırma grupları da yeniden düzenlenmiş, araştırma çalışmalarının teşviki ve başarılarının ödüllendirilmesi maksadıyla, araştırma gruplarının Kurum dışına verilen hizmetleri karşılığında elde edilecek gelirlerden projede görevlendirilenlerin pay almasını sağlayacak bir düzenlemeye gidilmiştir.

Bu düzenlemelerle, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde, özel sektör kuruluşlarından da yararlanması mümkün olacak ve bu suretle bilimsel ve teknik araştırma alanlarında duyulan yetenekli ve kaliteli personel ihtiyacı karşılanmış olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Türkiye’de müsbet bilimler ve kalkınma planları doğrultusunda araştırma ve geliştirme yapmak, yapılmasını sağlamak, koordine etmek ve herhangi bir yerde bu alanlarda mevcut olan bilgilere erişmek ve erişilmesini sağlamak amacıyla tüzel kişiliği haiz, idarî ve malî özerkliği olan, Başbakana bağlı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu kurulması öngörülmektedir.

Başbakan, Kurumun yönetimi ile ilgili yetkilerini, gerekli gördüğü takdirde bir bakan vasıtası ile de kullanabilecektir.

Madde 2. — Bu madde ile Kurumun, görevlerini millî kalkınma hedeflerine uygun olarak yerine getirmek, amacına uygun her türlü faaliyette bulunmak veya bu faaliyetleri aynı ve malî destek sağlamak suretiyle rekabete açık şekilde yaptırması mümkün kılınmaktadır.

Madde 3. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun Başkan, Yönetim Kurulu, Araştırma grupları, enstitüler, araştırma merkezleri ve benzeri organ ve birimlerden oluşacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 4. — Kurumun en yüksek seviyede yönetim ve karar organının Yönetim Kurulu olduğu belirtilmekte ve Yönetim Kurulunun teşekkülü, görevleri ve görev süresi açıklığa kavuşturulmaktadır.

Yönetim Kuruluna atanacakların bilim ve teknoloji alanlarında tecrübeye sahip olmaları, ayrıca her daldan en az birinin matematik, fizik ve biyolojik bilimler alanlarında eser, araştırma ve buluşlarıyla tanınmış olmaları şartı getirilmektedir.

Ayrıca, Yönetim Kurulu toplantılarına bilgi ve tecrübelerinden faydalanmak amacıyla üniversiteler ve diğer kuruluşlardan uzman kişilerin de katılabilmesi sağlanmıştır.

Madde 5. — Kurumun, bir Başkan tarafından Yönetim Kurulunun kararları doğrultusunda yönetilip temsil edileceği, Başkana yardımcı olmak üzere üç başkan yardımcısının atanacağı ve başkanın görevleri belirtilmektedir.

Madde 6. — Araştırma gruplarının kuruluş ve çalışma esasları ile organları belirtilmekte, araştırma grupları, yürütme komiteleri, enstitüler ve diğer birimlerin çalışma esaslarının yönetmelikte düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 7. — Bu madde ile her araştırma grubunun, araştırmanın gerektirdiği disiplindeki personel ile yardımcı personelden teşekkül edeceği ve o araştırmaya mahsus olarak Kurum dışından da aynı nitelikli personelin görevlendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları ile özel idare, belediye ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknik araştırma alanındaki taleplerini karşılayan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun, bu hizmetleri karşılığında alacağı ücretin, hizmeti en iyi şekilde değerlendirebilecek durumda olan araştırma grubunca tespit edilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca araştırma çalışmalarını teşvik etmek ve verimi artırmak maksadıyla, hizmet karşılığında elde edilen gelirlerin % 40'ının bir hesapta toplanarak belli bir miktarının bu geliri sağlayan araştırma grubu elemanlarına dağıtılması hükme bağlanmaktadır.

Madde 8. — Kuruma yaptırılacak olan araştırma ve başka her türlü hizmetler karşılığında alınacak paraların % 60'ının Kurum bütçesine gelir kaydedilmesi öngörülmekte, ayrıca danışma hizmetlerinden sağlanacak gelirler de Kurumun gelirleri arasında sayılmaktadır.

Madde 9. — Sözleşmeli olarak çalışan personelin toplu iş sözleşmesi kapsamına alınmayacağı ve bunlara toplu iş sözleşmeleri ile hiçbir menfaat sağlanamayacağı hükme bağlanarak hizmetlerin grev veya lokavtla aksatılmaması sağlanmaktadır.

Madde 10. — Yönetim Kurulu üyelerine verilecek huzur hakları ve ücretlerin, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Başbakan tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 11. — 278 sayılı Kanunda ve çeşitli kanunlarda geçen “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Genel Sekreteri” deyimini, “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanı”; “Bilim Kurulu” deyimini ise “Yönetim Kurulu” olarak değiştirilmekte ve Kanunun 4 üncü ve 16 ncı maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1. — Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinde Kurumda çalışmakta olan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu üyeleri ve Başkanı ile Genel Sekreterin görevlerinin, Kurum Yönetim Kurulunun teşkiline kadar devam edeceği belirtilmiştir.

Geçici Madde 2. — Kanun Hükmünde Kararnamenin öngördüğü yönetmelikler çıkarılmaya kadar, mevcut yönetmeliklerin Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 12. — Yürürlük maddesidir.

Madde 13. — Yürütme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ 294 SAYILI KHK.

17.7.1963 Tarihli ve 287 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi; 9.4.1987 tarihli ve 3347 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 21.10.1987 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1. — Türkiye’de müsbet bilimler ve kalkınma planları doğrultusunda araştırma ve geliştirme yapmak, yapılmasını sağlamak, koordine etmek, bu alanlarda mevcut olan bilgilere erişmek ve erişilmesini sağlamak amacıyla tüzel kişiliğe, idarî ve malî özerkliğe sahip Başbakan’a bağlı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu kurulmuştur.

Kurumun merkezi Ankara’dadır.

Başbakan, bu Kurumun yönetimi ile ilgili yetkilerini, gerekli gördüğü takdirde bir bakan vasıtası ile kullanabilir.

Kurum, bu Kanunda belirtilmeyen hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.”

MADDE 2. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 2. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, aşağıda belirtilen görevlerini millî kalkınma hedeflerine uygun olarak yerine getirir.

a) Müsbet bilimler ve kalkınma planları doğrultusunda araştırma ve geliştirme yapmak veya aynî ve malî destek sağlamak suretiyle rekabete açık şekilde yaptırmak,

b) Bilim ve Teknoloji Yüksek Kuruluna sekreteryâ görevi yapmak,

c) Kamu idare ve kurumları ile özel idare, belediye ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknik araştırma alanındaki taleplerini karşılamak, faaliyetleri ile ilgili bilgi akımını sağlamak,

d) Kuruluş amacına uygun olarak bilim adamlarının, araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için imkanlar sağlamak, öğrenme ve öğretim teknolojilerine ait çalışmalar yapmak ve ilgili kuruluşlara tavsiyelerde bulunmak,

Öğrenim ve sonrasında üstün kabiliyet ve başarılarıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetişme ve gelişmelerine yardım etmek, bu maksatla yurt içinde ve dışında burslar sağlamak, yarışmalar tertip etmek ve yayınlar yapmak,

e) Kurumun görevleriyle ilgili konularda yapılacak milletlerarası anlaşmaların hazırlanması ve müzakeresi için lüzumlu bilgileri Hükûmete vermek ve anlaşmaların onaylanmasından sonra ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,

f) Çalışma alanına giren faaliyetlerle ilgili yerli ve yabancı kurumlar ve kişilerle işbirliği yapmak, bunların çalışmalarını yakından izlemek,

g) Bilim ve teknoloji kavramları hakkında millî bir şuur yaratılması maksadıyla seminerler, konferanslar, kurslar tertip etmek ve ettirmek,

h) Kurumun çalışma alanı ile ilgili konularda yayınlar yapmak, yaptırmak, dokümantasyon merkezleri kurmak, uygulamaya dönük olarak kütüphane ve dokümantasyon hizmetlerini geliştirmek,

i) Araştırma ve geliştirme çalışması yapan kamu ve özel sektör kuruluşlarının faaliyetlerini takip etmek, mükerrerlikleri önlemek amacıyla veri temelleri ve bunlara dayalı raporlama sistemini kurmak ve ilgili kuruluşlara tavsiyelerde bulunmak,

j) Teknolojik buluşların kullanım alanına aktarılmasını sağlayacak projeleri inceleyip görüş bildirmek.”

MADDE 3. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu aşağıdaki organ ve birimlerden meydana gelir :

- a) Başkan,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Araştırma grupları, enstitüler, araştırma merkezleri ve benzeri birimler.”

MADDE 4. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 5. — Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu, Kurumun en yüksek seviyede yönetim ve karar organıdır.

a) Kuruluş ve Atama

Yönetim Kurulu, biri Başkan sekizi üye olmak üzere dokuz kişiden teşekkül eder. Yönetim Kurulu üyeleri, müşterek kararla atanırlar.

Başkanın bulunmadığı hallerde, Başkanın Yönetim Kurulu üyeleri arasından görevlendirildiği bir kişi, Yönetim Kuruluna başkanlık eder.

Yönetim Kurulu toplantılarına, üniversite ve diğer kuruluşlardan uzman kişiler de çağrılabilir.

Yönetim Kurulu üyeliğine atanacakların, Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarını haiz, yüksek öğrenim yapmış ve bilim ve teknoloji alanlarından tecrübeye sahip bulunmaları ayrıca en az üçünün matematik, fizik ve biyolojik bilimler alanlarında eser, araştırma ve buluşlarıyla tanınmış olmaları şarttır.

b) Üyelik süresi

Yönetim Kurulu üyelik süresi üç yıldır. Süresi biten üye, bir dönem daha seçilebilir. Herhangi bir sebeple üyeliğin boşalması halinde, aynı usulle atama yapılır ve atanan kişi kalan süreyi tamamlar.

c) Görevleri

1. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun tespit edeceği bilim politikası doğrultusunda kararlar almak,

2. Kalkınma planı ve yıllık programlar doğrultusunda Başkanlıkça hazırlanacak bütçe, yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenen yönetmelikleri ve faaliyet programlarını onaylamak,

3. Kurumun çalışma plan ve programlarını onaylamak,
4. Araştırma grupları, enstitüler, araştırma merkezleri ve benzeri birimleri kurmak ve bunlarla ilgili diğer hususları tespit etmek,
5. Başkanlıkça hazırlanan bilim adamı ve araştırmacı yetiştirmek üzere eğitim ve programlarını onaylamak,
6. Başkanlık çalışmalarını takip etmek ve gerekli tavsiyelerde bulunmak,
7. Kanun, tüzük ve yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.”

MADDE 5. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 6. — Kurum, bir Başkan tarafından Yönetim Kurulunun kararları doğrultusunda yönetilip temsil edilir. Başkan müşterek kararlar atanır. Kurum Başkanına yardımcı olmak üzere üç başkan yardımcısı başkanın teklifi üzerine Başbakan tarafından atanır.

Kurum Başkanı Yönetim Kurulunun da Başkanıdır.

Kurum Başkanı aşağıda belirtilen görevleri yapar.

1. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun tespit edeceği bilim politikası doğrultusunda Yönetim Kurulunca alınmış olan kararları uygulamak,

2. a) Bilim ve teknoloji politikası uyarınca yapılması gereken; araştırma-geliştirme, bilgiye erişme, mevcut kişi ve kuruluşlar ile Türkiye'deki ilgili noktalar arasındaki bilgi akımının sağlanması gibi faaliyetleri planlamak; bunları uygulama programlarına dönüştürmek,

b) Yeni bilgilerin uygulamaya aktarılmasını sağlayıcı plan ve programlar hazırlamak,

c) Kurum hizmetlerinin pazarlanmasını temin etmek,

d) Kurum personelini atamak,

e) Bütçe ve yönetmelikleri hazırlamak,

f) Kurumun çalışma plan ve programlarını hazırlamak,

g) Tespit edilen eğitim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla gerekli tedbirleri almak,

h) Temel ve uygulamalı bilim alanlarında bilim adamlarının ve araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için imkânlar sağlamak, buna ait plan ve programlar hazırlamak, ve Yönetim Kurulunun onayına sunmak,

3. Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kamu ve özel kesime ait kuruluşların faaliyetlerini takip etmek, mükerrerlikleri önlemek amacıyla rapor sistemi kurmak ve tavsiyeler geliştirmek,

4. Kamu idare ve kurumları ile özel idare, belediye ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknik araştırma alanındaki taleplerini değerlendirmek, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamına giren talepler arasındaki koordinasyonu temin etmek,

5. Kurum hizmetlerinin yürütülmesi için gerekli olan hertürlü idari ve mali hizmetleri icra etmek,

6. Yönetim Kurulunca alınan diğer kararları uygulamak, mevzuatla verilen sair görevleri yürütmek,

7. Yeni teknolojileri ilgili kurum ve kuruluşların kullanımına sunmak,

8. Kurum faaliyetleriyle ilgili olarak Başbakan ve Yönetim Kuruluna bilgi vermek.”

MADDE 6. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 7 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 7. — Araştırma Grupları

a) Kuruluş ve Çalışma Esasları;

Araştırma grupları, alanlarındaki bilimsel ve teknik faaliyetlerin programlandığı, yönlendirilip, yönetildiği organlardır.

Araştırma gruplarının çalışma esasları bir yönetmelikle düzenlenir.

b) Organları;

Araştırma grupları beş kişilik yürütme komitesi, yürütme komitesi sekreterliği, gereken sayıda enstitüler ve diğer birimlerden meydana gelir.

Yürütme Komitesi üyeleri ve sekreteri, çalışacağı alanda yetkili kimseler arasından Başkan tarafından seçilir. Bunların çalışma süre ve şartları Yönetim Kurulunca tayin ve tespit olunur. Yürütme komiteleri, araştırma projelerini inceler veya inceletir. Yönetim Kurulu tarafından incelenmesi istenen konular hakkında fikir bildirir. Enstitülerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesini, bağımsız araştırmacıların görevlendirilmesini Başkanlığa teklif eder.

Yürütme komiteleri enstitüler ve diğer birimlerin çalışma esasları yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 7. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 8. — Her araştırma grubu, o araştırmann gerektirdiği disiplinlerdeki personel ile yardımcı personelden teşekkül eder. O araştırmaya mahsus olarak Kurum dışından da personel görevlendirilebilir.

Kurum dışına verilen hizmetlerin ücreti, araştırma grubunca tespit edilir. Bu çeşit hizmet karşılığı her grubun sağladığı gelirin % 40'ı, millî bir bankada açılacak bir hesapta toplanır; bu miktardan projede görevli personele ne oranda ve hangi usul ve esaslara göre ödeme yapılacağı, bir yönetmelikle tespit edilir.”

MADDE 8. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 9 uncu maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye (f) bendi eklenmiştir.

“c) Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paraların % 60'ı (Bu ücretlerin bağlı olacağı esaslar bir yönetmelikle belirlenir;”

“f) Danışma hizmeti karşılığı elde edilecek gelirler.”

MADDE 9. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 17 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ancak, sözleşmeli olarak çalışan personel toplu iş sözleşmesi kapsamına alınmaz ve bunlara toplu iş sözleşmeleri ile hiçbir menfaat sağlanamaz.”

MADDE 10. — 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 18. — Yönetim Kurulu üyelerine verilecek huzur hakları ve ücretler, kurumlarındaki her türlü hakları saklı kalmak kaydıyla Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Başbakan tarafından belirlenir.”

Değiştirilen ve Kaldırılan Hükümler

MADDE 11. — 278 sayılı Kanunda ve çeşitli kanunlarda geçen “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Genel Sekreteri” deyimini, “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanı”; “Bilim Kurulu” deyimini ise “Yönetim Kurulu” olarak değiştirilmiş ve Kanunun 4 üncü ve 16 ncı maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımı tarihinde Kurumda çalışmakta olan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu üyeleri ve Başkanı ile Genel Sekreterinin görevi, Kurum Yönetim Kurulunun teşkiline kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin öngördüğü yönetmelikler çıkarılıncaya kadar, mevcut yönetmeliklerin bu Kanun Hükümünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

MADDE 12. — Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

T. Özal

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

H. C. Güzel

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

A. Karaevli

Adalet Bakanı

H. Ertem

İçişleri Bakanı

A. Selçuk

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Ulaştırma Bakanı

İ. Pekel

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. M. Taşçıoğlu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

S. N. Türel

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

M. T. Tütiz

Devlet Bakanı

A. Bozer

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Millî Eğitim Bakanı

M. Emiroğlu

Sağlık Bakanı

M. Kalemlî

Tarım Orman ve Köyşleri Bakanı

H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Kültür ve Turizm Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. : 1/388 - 1/106

Karar No. : 17

19.6.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı (1/388) ile 17.7.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/106, KHK No. : 294) Komisyonumuzun 18.6.1992 tarihli 10 uncu Birleşiminde Hükümetin temsilcilerinin de iştirakiyle incelenip görüşüldü.

Türkiye’de müspet bilimler alanındaki araştırma faaliyetlerini geliştirmek, teşvik etmek, düzenlemek ve koordinasyonunu sağlamak amacıyla 1963 yılında kurulmuş bulunan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun (TÜBİTAK) Kuruluş Kanunu 1987 yılında yayımlanan 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilerek uygulamaya konulmuştur.

(1/388) esas sayılı Kanun Tasarısı ile Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmakta ve TÜBİTAK esas itibariyle 1963 yılındaki eski statüsüne oturtulmaktadır.

Böylece Kurumun karar organı olan “Yönetim Kurulu” kaldırılmakta yerine “Bilim Kurulu” getirilmekte, “Başkanlık” yerine “Genel Sekreterlik” ihdas edilmekte ve yine “Danışma Kurulu” tekrar oluşturulmaktadır.

Yukarıdaki değişikliklerin ışığında kurum gerek yönetim ve gerekse Bilimsel Araştırma bakımından daha özerk ve etkin bir yapıya kavuşturulmaktadır.

Komisyonumuz Kanun tasarısı ile Kanun Hükmünde Kararnameyi birleştirerek ve Kanun Tasarısını görüşmelere esas almayı kararlaştırmıştır.

Komisyonumuzca Tasarının gerekçesi ve tümü benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının, 1, 2 ve 3 üncü maddeleri komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesi; Bilim Kurulu üyeliğine seçilecek üyelerden, “Sanayide üstün nitelikteki araştırmalarıyla” cümlesinden sonra “veya uygulamalarıyla” ibaresinin eklenmesi şeklinde yapılan değişiklikle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi; Danışma Kurulu üyeliğine seçilecek üyeler arasında “PTT”den bir üye ve KOSGEB”den bir üye”nin ilavesi şeklinde ve bu kurulun “senede en az bir defa toplanır” yerine “senede en az iki defa toplanır” şeklinde yapılan değişiklikle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri ile Geçici 1, 2, 3, 4 ve 5 inci maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Tasarının başlığı Kanun Tekniğine uygun olarak yeniden düzenlenerek Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 18 ve 19 uncu maddeleri Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Nahit Mentese
Aydın
Kâtip
Ahmet Kabil
Rize
Üye
Ahmet Şanal
Adana
Üye
Ayvaz Gökdemir
Gaziantep
Üye
İsmail Kalkandelen
Kocaeli

Başkanvekili
Ural Köklü
Uşak
Üye
İbrahim Özdiş
Adana
Üye
Baki Durmaz
Afyon
Üye
Melike Tuğay Hasefe
İstanbul
Üye
İsmail Karakuyu
Kütahya

Üye
Rıfat Yüzbaşıoğlu
Niğde

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 17.7.1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1. — Türkiye’de müsbet bilimlerde, temel ve uygulamalı araştırma ve geliştirme faaliyetlerini ülke kalkınmasındaki önceliklere göre geliştirmek, özendirmek, düzenlemek ve koordine etmek amacıyla, tüzel kişiliğe, idarî ve malî özerkliğe sahip, Başbakan’a bağlı “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu” kurulmuştur.

Başbakan, bu Kurumun yönetimi ile ilgili yetkilerini, gerekli gördüğü takdirde bir bakan eliyle kullanabilir.

Kurum, bu Kanunda belirtilmeyen hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.
Kurumun merkezi Ankara’dadır.”

MADDE 2. — 278 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 2. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun görevleri şunlardır:

a) Müsbet bilimler alanında temel ve uygulamalı araştırmalar yapmak, yaptırmak, teşvik etmek ve bu alanda çalışmak maksadıyla merkezler ve enstitüler kurmak,

b) Müsbet bilimlerde, temel ve uygulamalı araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde izlenecek millî politikanın tespitinde Hükûmete yardımcı olmak; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kuruluna sekreteryâ görevi yapmak,

c) Müsbet bilimler ve araştırma alanında yapılacak öğretime temel olacak prensip ve yolları tespit etmek ve ilgili kurumlara tavsiyelerde bulunmak,

d) Kamu idare ve kurumları ile özel idare, belediye ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknik araştırma alanındaki talepleri hakkında fikir bildirmek,

e) Temel ve uygulamalı bilim alanlarında, bilim adamlarının, araştırmacıların yetiştirilmele-ri ve geliştirilmeleri için imkânlar sağlamak; öğrenim, öğrenim sonrası ve meslek hayatında üstün kabiliyet ve başarısıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetişme ve gelişmelerine yardım etmek ve bu maksatla yurt içinden ve dışından burslar sağlamak, yarışmalar tertip-lemek ve yayınlar yapmak,

f) Kurumun görevleriyle ilgili konularda yapılacak milletlerarası anlaşmaların hazırlanması ve müzakeresi için lüzumlu bilgileri Hükûmete vermek,

g) Araştırma alanında yerli ve yabancı kurumlar ve kişilerle işbirliği yapmak ve bunların çalışmalarını yakından izlemek,

h) Bilimsel seminerler, konferanslar, kurslar düzenlemek veya düzenlettirmek,

i) Kurumun çalışmaları ile ilgili alanlarda yayınlar yapmak veya bu gibi yayınları desteklemek ve bir dokümantasyon merkezi kurmak,

j) Yukarıda belirtilen amacın gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi ile ilgili her türlü faaliyetlerde bulunmak.”

MADDE 3. — 278 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu aşağıdaki organ ve kuruluşlardan meydana gelir:

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

17.7.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

(11.11.1987 Tarihli ve 294 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Yürürlükten Kaldırılması ile 17.7.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı)

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

- a) Bilim Kurulu,
- b) Danışma Kurulu,
- c) Genel Sekreterlik,
- d) Araştırma grupları,
- e) Enstitüler, araştırma merkezleri ve benzeri birimler.”

MADDE 4. — 278 sayılı Kanununun 21.10.1987 tarihli ve 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

‘Bilim Kurulu;

Madde 4. — Bilim Kurulu;

a) Kuruluş

Bilim Kurulu, onbir üye ve Genel Sekreterden meydana gelir. Üyelerden beşi temel bilimler, dördü uygulamalı bilimler alanlarında eser, araştırma ve buluşlarıyla tanınmış kişiler arasından; kalan iki üye, sanayide üstün nitelikteki araştırmalarıyla kendilerini göstermiş kişiler arasından seçilir.

Kurul, kendi üyeleri arasından iki yıl için bir Başkan ve bir Başkanvekili seçer. Başkan ve Başkanvekilinin görev ve yetkileri yönetmelikte belirtilir.

b) Üyelik Süresi

Bilim Kurulu üyelik süresi dört yıldır. Açılacak üyelikler için Kurul tarafından gizli oyla ve üye tamsayısının çoğunluğu ile seçim yapılır. İlk iki turda salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, en çok oyu alanlar üye seçilmiş olurlar. Süresi biten üye, ancak bir dönem daha seçilebilir. İstifa veya ölüm gibi sebeplerle boşalan üyelikler için, aynı bilim alanından yukarıdaki esaslara göre yeni üye seçilir. Ancak, bu suretle seçilen üye, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar. Bilim Kurulu üyesi seçimleri, Başbakan tarafından onaylanır ve Resmî Gazetede yayımlanır.

c) Görevleri

1. Kurumun çalışma ilkelerini tespit etmek ve çalışma programlarını hazırlamak,
2. Merkezler, enstitüler ve diğer birimler kurmak,
3. Araştırma gruplarının yürütme komiteleri üyeleri ve sekreterleri ile merkez başkanları ve enstitü müdürlerini Genel Sekreterin önerisi üzerine seçmek,
4. Tanınmış bilim adamları arasından, Bilim Kurulu içinden veya dışından Genel Sekreteri üye tamsayısının salt çoğunluğu ile seçerek teklif etmek,
5. Kurumun ve Kuruma bağlı organların çalışmalarını izlemek, kalkınma planı ve yıllık programlar doğrultusunda hazırlanacak bütçe ile yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenen yönetmelikleri ve faaliyet programlarını onaylamak,
6. Bilim ve teknoloji politikalarının hazırlanmasında yardımcı olmak,
7. Bilim adamı ve araştırmacı yetiştirmek üzere hazırlanan eğitim programlarını onaylamak,
8. Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.”

MADDE 5. — 278 sayılı Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Danışma Kurulu

Madde 5. — Danışma Kurulu;

a) Kuruluş

Danışma Kurul üyeleri aşağıdaki şekilde tespit edilir:

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — 278 sayılı Kanununun 21.10.1987 tarihli ve 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Bilim Kurulu;

Madde 4. — Bilim Kurulu;

a) Kuruluş

Bilim kurulu, onbir üye ve Genel Sekreterden meydana gelir. Üyelerden beşi temel bilimler, dördü uygulamalı bilimler alanlarında eser, araştırma ve buluşlarıyla tanınmış kişiler arasından; kalan iki üye, sanayide üstün nitelikteki araştırma veya uygulamalarıyla, kendilerini göstermiş kişiler arasından seçilir.

Kurul, kendi üyeleri arasından iki yıl için bir Başkan ve bir Başkanvekili seçer. Başkan ve Başkanvekilinin görev ve yetkileri yönetmelikte belirtilir.

b) Üyelik Süresi

Bilim kurulu üyelik süresi dört yıldır. Açılacak üyelikler için Kurul tarafından gizli oyla ve üye tamsayısının çoğunluğu ile seçim yapılır. İlk iki turda salt çoğunluk sağlanmadığı takdirde, en çok oyu alanlar üye seçilmiş olurlar. Süresi biten üye, ancak bir dönem daha seçilebilir. İstifa veya ölüm gibi sebeplerle boşalan üyelikler için, aynı bilim alanından yukardaki esaslara göre yeni üye seçilir. Ancak, bu suretle seçilen üye, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar. Bilim Kurulu üyesi seçimleri, Başbakan tarafından onaylanır ve Resmî Gazete’de yayımlanır.

c) Görevleri

1. Kurumun çalışma ilkelerini tespit etmek ve çalışma programlarını hazırlamak,
2. Merkezler, enstitüler ve diğer birimler kurmak,
3. Araştırma gruplarının yürütme komiteleri üyeleri ve sekreterleri ile merkez başkanları ve enstitü müdürlerini Genel Sekreterin önerisi üzerine seçmek,
4. Tanınmış bilim adamları arasından, Bilim Kurulu içinden veya dışından Genel Sekreteri üye tamsayısının salt çoğunluğu ile seçerek teklif etmek,
5. Kurumun ve Kuruma bağlı organların çalışmalarını izlemek, kalkınma planı ve yıllık programlar doğrultusunda hazırlanacak bütçe ile yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenen yönetmelikleri ve faaliyet programlarını onaylamak,
6. Bilim ve teknoloji politikalarının hazırlanmasında yardımcı olmak,
7. Bilim adamı ve araştırmacı yetiştirmek üzere hazırlanan eğitim programlarını onaylamak,
8. Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.”

MADDE 5. — 278 sayılı Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Danışma Kurulu

Madde 5. — Danışma Kurulu;

a) Kuruluş

Danışma Kurulu üyeleri aşağıdaki şekilde tespit edilir;

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Millî Savunma, Dışişleri, Maliye ve Gümrük, Millî Eğitim, Bayındırlık ve İskân, Sağlık, Tarım ve Köyüşleri, Orman, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Ulaştırma, Çevre, Sanayi ve Ticaret bakanlıklarından birer üye, Devlet Planlama Teşkilatından bir üye, Devlet İstatistik Enstitüsünden bir üye, Sayıştay Başkanlığından bir üye, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulundan bir üye, en fazla üyeye sahip işçi ve işveren sendikalarından birer üye, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığından bir üye, üniversitelerden birer üye, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünden bir üye, Türkiye Elektrik Kurumundan bir üye, Elektrik İşleri Etüd İdaresinden bir üye, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan bir üye, Millî Prodüktivite Merkezinden bir üye, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden bir üye, Karayolları Genel Müdürlüğünden bir üye, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinden bir üye, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden bir üye, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyinden bir üye, Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinden bir üye, Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyinden bir üye.

Bilim Kurulu, ihtiyaca göre yeni üyelikler ihdas edebilir.

Bilim Kurulu üyeleri Danışma Kuruluna katılır, fakat oy kullanamazlar.

Danışma Kurulu üyeliklerinin süresi iki yıl olup, nitelikleri ve seçimleri yönetmelikle düzenlenir.

b) Görevleri

1. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun çalışma ilkeleri hakkında tavsiyelerde bulunmak,

2. Faaliyet raporu, bütçe ve çalışma programları hakkında düşünce bildirmek,

c) Çalışma Esasları

Danışma Kurulu, yılda en az bir defa toplanır. Toplantılara, Bilim Kurulu Başkanı başkanlık eder.”

MADDE 6. — 278 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel Sekreterlik

Madde 6. — Genel Sekreterlik;

a) Kuruluşu

Genel Sekreterlik, Genel Sekreter, Genel Sekreter yardımcıları ve yeterli sayıda personelden meydana gelir.

Genel Sekreterlik personeli, Genel Sekreter tarafından atanır. Atama yetkisi, Bilim Kurulunun uygun görüşü üzerine devredilebilir.

b) Genel Sekreterliğin Görevleri

Genel Sekreterlik, Kurumun yürütme organıdır. Bilim Kurulunca ve yürütme komiteince verilen kararların uygulanması için gerekli tedbirleri alır. Kurumun çalışmalarını sağlayacak her türlü yönetmelik tasarılarını hazırlar, bütçe hazırlıklarını yapar. Programların ve bütçenin uygulanmasından Bilim Kuruluna bilgi verir. Bilim Kurulu ile Kurumun diğer birimleri arasında bağlantıyı sağlar.

Genel Sekreter, Kurumun hertürlü yönetim hizmetlerinin yapılması ve ihtiyaçlarının giderilmesinden sorumludur.

c) Genel Sekreter

Genel Sekreter, Bilim Kurulunun teklifi üzerine Başbakan tarafından atanır. Genel Sek-

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Millî Savunma, Dışişleri, Maliye ve Gümrük, Millî Eğitim, Bayındırlık ve İskân, Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Orman, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Ulaştırma, Çevre, Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarından birer üye, Devlet Planlama Teşkilatından bir üye, Devlet İstatistik Enstitüsünden bir üye, Sayıştay Başkanlığından bir üye, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulundan bir üye, en fazla üyeye sahip işçi ve işveren sendikalarından birer üye, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığından bir üye, üniversitelerden birer üye, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünden bir üye, Türkiye Elektrik Kurumundan bir üye, Elektrik İşleri Etüd İdaresinden bir üye, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan bir üye, Millî Prodüktivite Merkezinden bir üye, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden bir üye, Karayolları Genel Müdürlüğünden bir üye, Posta, Telefon ve Telgraf (PTT) Genel Müdürlüğünden bir üye, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığından (KOSGEB) bir üye, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinden bir üye, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden bir üye, Türk Tabipleri Birliği Merkez konseyinden bir üye, Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetinden bir üye, Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyinden bir üye,

Bilim Kurulu, ihtiyaca göre yeni üyelikler ihdas edebilir.

Bilim Kurulu üyeleri Danışma Kuruluna katılır, fakat oy kullanamazlar.

Danışma Kurulu üyeliklerinin süresi iki yıl olup, nitelikleri ve seçimleri yönetmelikle düzenlenir.

b) Görevleri

1. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun çalışma ilkeleri hakkında tavsiyelerde bulunmak,

2. Faaliyet raporu, bütçe ve çalışma programları hakkında düşünce bildirmek,

c) Çalışma Esasları

Danışma Kurulu, yılda enaz iki defa toplanır. Toplantılara, Bilim Kurulu Başkanı başkanlık eder.”

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

rettere yardımcı olmak üzere, Bilim Kurulunca belirlenen sayıda Genel Sekreter yardımcısı bulunur. Genel Sekreter yardımcıları, Genel Sekreterin teklifi üzerine Bilim Kurulu tarafından atanır.

Genel Sekreter ve Genel Sekreter yardımcılarının, Devlet memuriyetine atanabilme genel şartlarını taşımaları, ayrıca Kurumun görevlerini yürütecek nitelikte olmaları gerekir.

Genel Sekreter ve yardımcılarının nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 7. — 278 sayılı Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘‘Araştırma Grupları

Madde 7. — Araştırma grupları;

Araştırma grupları, alanlarındaki bilimsel ve teknik faaliyetlerin programlandığı, yönlendirilip yönetildiği organlardır.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, aşağıdaki grupları içine alır;

- a) Temel bilimler (Matematik, fizik, kimya, biyoloji, yer ve uzay bilimleri ve alt bilimleri),
- b) Mühendislik,
- c) Tıp,
- d) Veterinerlik ve hayvancılık,
- e) Tarım ve ormancılık,
- f) Çevre ve deniz bilimleri,
- g) Bilim adamı yetiştirme.

Bilim Kurulu, gerektiğinde yeni araştırma grupları kurabilir ve mevcut grupları ayrı gruplar şeklinde oluşturabilir.”

MADDE 8. — 278 sayılı Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘‘Madde 8. — Araştırma grupları; beş kişilik yürütme komitesi, yürütme komitesi sekreterliği, enstitüler ve diğer birimlerden meydana gelir.

Yürütme Komitesi üyeleri ve sekreteri, grubun çalışma alanında yetkili kişiler arasından Bilim Kurulunca seçilir.

Bunların çalışma süre ve şartları Bilim Kurulunca belirlenir. Yürütme komiteleri, araştırma projelerini inceler veya inceletir, kabul veya reddeder. Bilim Kurulu tarafından incelenmesi istenen konular hakkında görüş bildirir. Enstitülerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesini, bağımsız araştırmacıların atamalarını Bilim Kuruluna teklif eder. Yürütme Komitelerinin emrinde devamlı veya geçici olarak yerli veya yabancı danışmanlar görevlendirilebilir.

Yürütme Komiteleri, merkezler, enstitüler ve diğer birimlerin çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 9. — 278 sayılı Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘‘Madde 9. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun gelir kaynakları şunlardır :

- a) Her yıl Başbakanlık bütçesine konulacak ödenek,
- b) Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler,
- c) Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paralar (Bu ücretlerin bağlı olacağı esaslar bir yönetmelikle belirlenir).

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

- d) Yayın gelirleri,
- e) Kuruma ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri,
- f) Danışma hizmeti karşılığı elde edilecek gelirler.

Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar, Kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılır.”

MADDE 10. — 278 sayılı Kanunun 21.10.1987 tarihli ve 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Madde 16. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma kurumunda Bilim Kurulu Üyeliği, Yürütme Komitesi üyeliği ve Sekreterlik görevleri bir kişide birleşemez.”

MADDE 11. — 278 sayılı Kanunun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 17. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun Genel Sekreteri, danışmanları, araştırmacıları, yöneticileri ve her türlü personeli özel hukuk hükümlerine bağlı olup, bu kişiler hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ve bunların ek ve değişiklikleri uygulanmaz.

Kurum, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir.”

MADDE 12. — 278 sayılı Kanunun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 18. — Bilim Kurulu üyeleriyle Yürütme Komiteleri üyelerine verilecek huzur hakları ve ücretleri, kurumlarındaki her türlü hakları saklı kalmak kaydıyla Bilim Kurulunun teklifi üzerine Başbakan tarafından belirlenir.”

MADDE 13. — 278 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 19. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu anlaşmalı araştırmacı ve danışman çalıştırabilir. Sürekli veya anlaşmalı araştırmacılar ve danışmanlar yabancılar arasından da seçilebilir.

Anlaşmalı araştırmacılar ve danışmanlar üniversitelerde, genel ve katma bütçeli dairelerle özel idare ve belediyelerde ve kamu iktisadî teşebbüslerinde çalışan personel arasından da seçilebilirler. Bu şekilde seçilen personelin esas görevlerine ait bütün hakları saklı kalır ve her türlü tazminatlarına hâle gelmez. Bunların hangi görevlerde çalıştırılacakları ve verilecek ücretler Bilim Kurulunca tespit olunur. Bunlar hakkında 1475 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 14. — 278 sayılı Kanunun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 21. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunca bizzat yönetilen projelerin gerçekleştirilmesi sonucunda bir ihtira meydana geldiği takdirde, bu ihtira Kuruma ait olur. Ancak, Kurumun bu ihtiradan dolayı usulüne uygun olarak istihsal edeceği patentini satmak yahut kiralamak suretiyle elde edeceği satış bedeli veya kiranın en az % 30'u ihtira yapana verilir. Bir özel veya kamu kuruluşunun desteği ile Kurumda ele alınacak projelerden kaynaklanan patent hakkı, o kuruluşu aittir. Geri kalan haklar, yönetmelikler ve anlaşmalar ile belirlenir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15. — 278 sayılı Kanunda ve çeşitli mevzuatta geçen “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Yönetim Kurulu” ve “Yönetim Kurulu” deyimleri, “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu” ve “Bilim Kurulu”; “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanı” veya “Başkan” deyimleri, “Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Genel Sekreteri” ve “Genel Sekreter” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 16. — 278 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1. — Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunca sağlanan tüm burslardan doğan zorunlu hizmet yükümlülükleri, yükümlünün istemi, Türkiye Bilimsel Teknik Araştırma Kurumunun talebi ve yükümlünün bağlı olduğu Bakanın onayı ile Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumuna devredilebilir.”

MADDE 17. — 21.10.1987 tarihli ve 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bilim Kurulu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 ay içinde kurulur.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun 4 üncü maddesinde öngörülen Bilim Kurulunun ilk kuruluşu aşağıdaki şekilde yapılır.

Başbakan, bir defaya mahsus olmak üzere, bu Kanunun 4 üncü maddesinde yeralan niteliklere uygun kişiler arasından beş üye seçer. Bilim Kurulunun diğer üyeleri, aynı nitelikleri taşımak şartı ile Başbakan tarafından seçilen üyelerce gizli oyla seçilir.

Bu maddeye göre yapılacak Bilim Kurulu üyesi seçimleri hakkında, bu Kanunun 4 üncü maddesi hükümleri uygulanır.”

GEÇİCİ MADDE 3. — Bilim Kurulunun ilk kuruluşunu takip eden ikinci yıl sonunda, bir defaya mahsus olmak üzere ad çekme yolu ile ayrılacak beş üyenin yerine, kurulun geri kalan üyeleri tarafından yeniden beş üye seçilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yayımı tarihinde görev başında bulunan Yönetim Kurulu üyeleri ve Kurum Başkanının görevleri, Bilim Kurulunun kurulması ile sona erer.”

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun öngördüğü yönetmelikler altı ay içinde yürürlüğe konulur. Yeni yönetmelikler çıkarılincaya kadar, mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının Geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının Geçici 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Tasarının Geçici 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tasarının Geçici 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı Y.

Ö. Barutçu

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Toplan

Sağlık Bakanı Y.

V. Tanır

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı Y.

M. Moğultay

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı V.

Ş. Ercan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Topçu

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

